Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0873

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	11 oktober 2024
Klacht van	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen consument 1 en consument 2. Gezamenlijk ook wel aangeduid als de consumenten
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Niet-bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Variabele rente. Overkreditering. De consumenten vinden dat zij te veel rente voor hun kredieten hebben betaald en dat zij daarom recht hebben op een (hogere) vergoeding. Daarnaast stellen de consumenten dat sprake is van overkreditering bij het afsluiten van het eerste krediet in 2002. De bank betwist dat consumenten recht hebben op een (hogere) vergoeding. Sinds 2017 heeft zij de rente op het krediet verlaagd naar 0,2%. De bank brengt het voordeel dat de consumenten hiervan hebben gehad in mindering op de te veel betaalde rente. Hierna resteert geen te compenseren bedrag meer. Met betrekking tot de overkreditering doet de bank (onder meer) een beroep op schending van de klachtplicht. De verweren van de bank slagen en de vorderingen worden afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 22 augustus 2024. Op de hoorzitting was consument 1 aanwezig. Namens de bank waren aanwezig: mrs. [naam 3] en [naam 4].

1.3 De consumenten hebben gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 In 2002 heeft consument 1 een doorlopend krediet afgesloten bij de bank.

2.2 In november 2005 hebben consumenten gezamenlijk een doorlopend krediet-overeenkomst gesloten met de bank, met een kredietlimiet van € 32.000,- en een variabele rente van bij aanvang 7,5 % per jaar. Hiermee is het onder 2.1 genoemde krediet afgelost, waarna dit krediet is beëindigd.

2.3 Daarnaast hebben de consumenten op 23 augustus 2006 een Privélimiet Plus bij de bank afgesloten, met een kredietlimiet van € 10.500,- en eveneens een variabele rente van bij aanvang 10,4% per jaar.

2.4 In november 2017 heeft de bank beide kredieten omgezet in een servicelening met een kredietbedrag van € 43.750,- en een vaste rente van 0,2% per jaar.

2.5 In navolging van de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019-005b[1] heeft de bank voor haar klanten, die gelet op die uitspraak te veel rente voor hun doorlopend krediet hebben betaald, een compensatieregeling in het leven geroepen.

2.6 Op 27 april 2023 heeft de bank consument 1 bericht dat hij met betrekking tot het onder 2.1 genoemde krediet in aanmerking komt voor een compensatie van € 245,11.

De klacht en vordering

2.7 De consumenten vorderen terugbetaling van te veel betaalde rente en een schade-vergoeding wegens overkreditering, te vermeerderen met de wettelijke rente.

2.8 De consumenten leggen hieraan – samengevat en voor zover van belang – ten grondslag dat zij het oorspronkelijk geleende bedrag inmiddels ruimschoots hebben terugbetaald. Als zij alles volgens de afspraken aan de bank terugbetalen, hebben zij het krediet 3,26 keer terugbetaald. Zij zijn dan ook van mening dat zij een veel te hoog bedrag aan rente hebben betaald aan de bank.

2.9 Verder vinden de consumenten dat sprake was van overkreditering op het moment dat consument 1 het doorlopend krediet in 2002 afsloot. Het inkomen van consument 1 was onvoldoende om de lasten van het krediet te kunnen dragen. Door de kosten van het krediet bleef er te weinig over om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Het verweer

2.10 De bank voert verweer tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

[1] Te vinden op www.kifid.nl.

3. De beoordeling

3.1 De vragen die de commissie dient te beantwoorden zijn of sprake was van overkreditering op het moment dat consument 1 het krediet in 2002 afsloot en of de consumenten te veel rente hebben betaalde voor hun kredieten. Naar het oordeel van de commissie is geen sprake van overkreditering en is ook niet gebleken dat de consumenten recht hebben op (een hogere) compensatie voor te veel betaalde rente. Dit zal hierna worden toegelicht.

3.2 De commissie merkt op dat consument 1 ter zitting namens de consumenten uitgebreid heeft verteld over hun ervaringen met de bank. De commissie zal zich in deze uitspraak beperken tot hetgeen relevant is voor de te beoordelen vragen. Dit neemt niet weg dat de commissie kennis heeft genomen van het verhaal van de consumenten.

Is sprake van overkreditering?

3.3 Met overkreditering wordt de situatie bedoeld waarin een krediet aan een consument is verstrekt en de consument de daarbij behorende lasten niet kan dragen. De plicht om te waken voor overkreditering verplicht de kredietverstrekker voorafgaand aan het sluiten van een kredietovereenkomst met een consument inlichtingen in te winnen over zijn inkomens- en vermogenspositie. Het is aan de consumenten om te onderbouwen waarom de bank het krediet niet had mogen verstrekken.

3.4 Over het door consument 1 in 2002 afgesloten krediet voert de bank aan dat een eventuele vordering is verjaard, dan wel dat de consumenten te laat hebben geklaagd. Het beroep op schending van de klachtplicht slaagt. In artikel 6:89 Burgerlijk Wetboek staat dat een schuldeiser (de consumenten) op een gebrek in de prestatie geen beroep meer kan doen, als hij niet binnen bekwame tijd nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken bij de schuldenaar (de bank) ter zake heeft geprotesteerd. De vraag of binnen bekwame tijd is geklaagd, dient te worden beantwoord onder afweging van alle betrokken belangen en met inachtneming van alle relevante omstandigheden. Relevant zijn onder meer de waarneembaarheid van het gebrek, de deskundigheid van partijen, de onderlinge verhouding van partijen, de aanwezige juridische kennis en de behoefte aan voorafgaand deskundig advies, waarbij van gewicht is of de bank het late tijdstip waarop het protest is gedaan in haar belangen is geschaad, zoals een benadeling in haar bewijspositie of een aantasting van haar mogelijkheden de gevolgen van de gestelde tekortkoming te beperken.[2]

3.5 Consument 1 had in ieder geval bekend kunnen zijn met de gestelde overkreditering op het moment dat het krediet in 2005 werd overgesloten. De consumenten hebben pas in 2023 voor het eerst geklaagd.

[2] HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9615, HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4600, Hof 's-Hertogenbosch, 7 februari 2017, ECLI:NL:GHSHE:2017:416 en HR 12 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3593, te vinden op www.rechtspraak.nl

De bank heeft gesteld dat zij hierdoor in haar belangen is geschaad, omdat zij geen gegevens meer in haar administratie heeft van dit krediet. Hierdoor kan zij zich ook niet verweren tegen de vordering van de consumenten op dit punt. Hiervan kan de bank naar het oordeel van de commissie geen verwijt worden gemaakt, gezien de wettelijke bewaartermijn van zeven jaar. Naar het oordeel van de commissie hebben de consumenten dan ook te laat geklaagd. Dit betekent dat de vordering op dit punt wordt afgewezen.

Hebben de consumenten recht op (aanvullende) rentecompensatie?

3.6 De bank voert aan dat de consumenten geen recht hebben op een hogere rente-compensatie. Daartoe voert zij onder meer aan dat na verrekening met het voordeel dat de consumenten van de renteverlaging in 2017 hebben gehad geen compensatiebedrag overblijft. De bank heeft haar standpunt onderbouwd met een berekening.

3.7 De Commissie van Beroep van Kifid heeft bepaald dat als de consumenten enerzijds te veel rente hebben betaald, maar anderzijds minder hebben betaald, de bank alleen hoeft terug te betalen wat de consumenten per saldo te veel hebben betaald.[3] De bank hoeft de consumenten dus alleen terug te betalen voor zover door de consumenten per saldo ook daadwerkelijk te veel, dus onverschuldigd, is betaald rekening houdend met de betaling van een zeer laag rentepercentage vanaf 2017.

3.8 De consumenten hebben de berekening van de bank niet inhoudelijk betwist, zodat de commissie uitgaat van de juistheid ervan. Uit die berekening volgt dat na verrekening van het voordeel dat de consumenten hebben genoten van de renteverlaging geen te compenseren bedrag overblijft. De consumenten stellen nog dat zij te veel rente hebben betaald, omdat zij de lening inmiddels meermaals hebben terugbetaald. De bank heeft echter onweersproken gesteld dat de consumenten de bedragen die zij hadden afgelost ook steeds weer hebben opgenomen. Dit betekent dat de consumenten het krediet niet al meerdere keren hebben terugbetaald, zoals zij zelf stellen. Door telkens het terugbetaalde bedrag direct weer op te nemen, werd het bedrag dat zij in totaal moesten terugbetalen immers hoger. En daarover moesten de consumenten ook weer rente betalen. Maar dit betekent niet dat zij te veel rente hebben betaald. Aangezien niet is gebleken dat de consumenten te veel rente hebben betaald, is de klacht van de consumenten ook op dit onderdeel ongegrond. Hun vordering zal worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

[3] Zie Commissie van Beroep Kifid 2021-0015, te vinden op www.kifid.nl.

Deze uitspraak is niet-bindend. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl